

**ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง
ของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ**
**PROBLEMS RELATING TO BEHAVIOR DEVELOPMENT
OF INMATES OF PHU KHIEO DISTRICT PRISON OFFICER CHAIYAPHUM PROVINCE**

ปริมประภา ทีน้อย

Primprapha Teenoi

โกศล สอดส่อง

Koson Sodsong

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต

Master of Public Administration Program

Pitchayabundit College

Email: primprra5658@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 14 พฤษภาคม 2565

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 19 มิถุนายน 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 19 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลทั่วไปของประชากร สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ T-test และ F-test สำหรับการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มงาน ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.56$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.75$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสถานที่ ($\mu = 3.34$, $\sigma = 0.89$) ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง

ของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มงาน ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวมพบว่าเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มงาน ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ไม่แตกต่างกัน ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว ได้แก่ ควรมีนโยบายด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมและควรมอบหมายให้มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในเรือนจำดำเนินการ

คำสำคัญ : ปัญหาการปฏิบัติงาน, เรือนจำ, ด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง

Abstract

The main objective of this research was to study the problem of behavior development of inmates of the Phu Khieo District Prison Officer. Chaiyaphum Province the population used in the research was 80 prison officers in Phu Khieo District. The instrument used for data collection was a questionnaire consisting of 3 parts content. Statistics used in data analysis. Are descriptive statistics such as number, percentage, mean and standard deviation. For general population information Inferential statistics, including T - test and F - test for comparing the problems of behavior development of inmates of the Phu Khieo District Prison Officer Chaiyaphum Province classified by gender, age, educational level, work group, work experience and average monthly income.

The results showed that Problems relating to behavior development of inmates of Phu Khieo District Prison Officer Chaiyaphum Province Overall, it was at a moderate level ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.56$) and when considering each aspect, it was found that the aspect with the highest mean was the staff working on behavior development of prisoners ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.75$). followed by management ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.75$) and the least mean aspect was location ($\mu = 3.34$, $\sigma = 0.89$). Inmates of Phu Khieo District Prison Officer Chaiyaphum Province classified by gender, age, educational level, work group, work experience and average monthly income Overall, it was found that the Prison Officers of Phu Khiao District Chaiyaphum Province with gender, age, education level, work group, work experience and average monthly income different There was a problem in the practice of behavior development of inmates. No different. Recommendations and guidelines for the development of behavioral development of inmates of the Phu Khieo District Prison Officers include: there should be a clear and concrete policy

on rehabilitation of inmates and should be assigned to any agency in the prison to implement action.

Keywords : Work problems, prisons, behavior development of inmates

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรมราชทัณฑ์ มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. 2545 คือ การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลหรือคำสั่งตามกฎหมายตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย โดยดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง การกำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ นโยบายของกระทรวง หลักาอาญาวิทยาและหลักทัณฑวิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ ดำเนินการเกี่ยวกับการสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง ภารกิจเกี่ยวกับการควบคุมและแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง พ้นผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี มีสุขภาพกายและจิตที่ดี ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือในการประกอบอาชีพที่สุจริต และสามารถดำรงชีวิตในสังคมภายนอกได้อย่างปกติ ไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำ (กรมราชทัณฑ์, 2555)

จากสภาพปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ได้มุ่งปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอย่างเข้มงวดและลงโทษเพื่อให้คนเกรงกลัวเหมือนในอดีตเพียงอย่างเดียว แต่มีนโยบายในการมุ่งเน้นปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดหรือผู้ถูกลงโทษด้วยการแก้ไขเพื่อให้บุคคลเหล่านั้นกลับออกสู่สังคมไปเป็นพลเมืองดีสามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับสังคมได้ภายใต้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ภารกิจของเรือนจำมิใช่เพียงควบคุมผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพเท่านั้น หากแต่ยังมีภารกิจที่ต้องการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังให้เป็นบุคคลที่สามารถกลับเข้าสู่สังคมทั่วไปเมื่อพ้นโทษแล้ว จากปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อภารกิจปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำเนื่องจาก เป็นกระบวนการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่ต่อเนื่องนับจากที่ได้รับตัวผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำไปจนถึงปล่อยตัวผู้ต้องขังอีกทั้งยังครอบคลุมถึงภารกิจในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทั้งในด้านการจัดบริการ อบรมแก้ไขและการควบคุมดูแลผู้ต้องขังให้อยู่ในระเบียบวินัย และไม่หลบหนีภายใต้หลักการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 (สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2559) การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำอาจไม่เป็นไปตามหลักมาตรฐานสากลได้ โดยเฉพาะมาตรฐานในการควบคุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ตามหลักราชทัณฑ์สากลนั้น กำหนดเกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสมสำหรับจำนวนเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขัง คือ เจ้าหน้าที่ 1 คน ต่อจำนวนผู้ต้องขัง 5 คน แต่สำหรับประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้กำหนดให้มาตรฐานสำหรับเจ้าหน้าที่ต่อผู้ต้องขังขั้นต่ำอยู่ที่ 1 ต่อ 10 หากแต่จำนวนเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ในปัจจุบัน มีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 13,678 คน เมื่อเทียบกับผู้ต้องขัง ทำให้ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ประสบกับปัญหาความไม่ไต่สวนส่วนของจำนวนเจ้าหน้าที่กับจำนวนผู้ต้องขังที่คิดเป็นอัตราส่วน 1 ต่อ 28 (ข้อมูล ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2562, กองการเจ้าหน้าที่ กรมราชทัณฑ์) (กรมราชทัณฑ์ กองการเจ้าหน้าที่, 2562) ซึ่งเกินกว่าอัตราส่วนตามมาตรฐานสากลที่กำหนดไว้ คือ 1 ต่อ 5 เนื่องจาก กรมราชทัณฑ์มีจำนวนสถิติผู้ต้องขังราชทัณฑ์ทั่วประเทศมากถึงจำนวน 312,431 คน (ข้อมูลจากศูนย์ปฏิบัติการและติดตามสถานการณ์กรมราชทัณฑ์

กองแผนงาน กรมราชทัณฑ์ ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2563) ในขณะที่เรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศซึ่งปัจจุบันมีจำนวน 143 แห่ง มีความจุมาตรฐานเพื่อรองรับผู้ต้องขังได้เพียง 110,250 คน (ข้อมูลจากส่วนมาตรการควบคุมผู้ต้องขัง สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์ สํารวจ ณ วันที่ 1 มิถุนายน 2563) (กรมราชทัณฑ์ กองแผนงาน, โดยการย้ายระบายผู้ต้องขังไปยังเรือนจำอื่นๆ ที่พอจะรองรับผู้ต้องขังได้ แต่เมื่อผู้ต้องขังจากต่างเรือนจำโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษสูงหรือเป็นผู้ต้องขังรายสำคัญย้ายมาอยู่รวมกันอาจทำให้เกิดปัญหาในด้านการควบคุม 2563) ทำให้เรือนจำ และทัณฑสถานเกิดปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ซึ่งกรมราชทัณฑ์ได้แก้ปัญหาดังกล่าวในเบื้องต้น

เรือนจำอำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม ตั้งอยู่ในใจกลางชุมชน ติดกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ วัด โรงเรียน และบ้านเรือนประชาชน เนื้อที่ 39 ไร่ ภายในเรือนจำ ขนาด 12 ไร่ ภายนอกประกอบด้วย บ้านพักข้าราชการโดยรอบกำแพงเรือนจำ เป็นสถานที่ควบคุมกักขังผู้ต้องขังที่กระทำผิด การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการเรือนจำนั้นจึงต้องเป็นงานที่ต้องปฏิบัติตลอด 24 ชั่วโมง อย่างต่อเนื่องแต่ในระเบียบราชการกรมราชทัณฑ์ได้รับอนุมัติกรอบอัตรากำลังในการปฏิบัติงานเฉพาะเวลาราชการเพียงวันละ 8 ชั่วโมง มีอำนาจในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลและคำสั่งของผู้มีอำนาจตามกฎหมายรับตัวผู้ต้องขังจากสถานี่ตำรวจภูธรในท้องที่ ซึ่งมีปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ และมีแนวโน้มผู้ถูกจับกุมและส่งเข้าคุมขังในเรือนจำเพิ่มมากขึ้นทุกปี เกินความจุปกติซึ่งรับได้เพียงซึ่งต้องส่งผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าพนักงานเรือนจำ สถานการณ์ผู้ต้องขังล้นเรือนจำยังทำให้กรมราชทัณฑ์ยังประสบปัญหาการลักลอบนำสิ่งของต้องห้ามเข้าเรือนจำซึ่งเกิดจากผู้ต้องขังส่วนใหญ่ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงจากผู้ต้องขังที่กระทำผิดเพราะความต้องการทางเศรษฐกิจ ความยากจน การขาดการศึกษาเป็นผู้ต้องขังที่มีอิทธิพล เป็นผู้ค้ายาเสพติดรายสำคัญ ผู้ต้องขังเหล่านี้มีศักยภาพทางด้านการเงินสูงมากสามารถที่จะลักลอบนำสิ่งของต้องห้ามเข้ามาในเรือนจำได้ เช่น การนำโทรศัพท์เข้าในเรือนจำ แม้ว่ากรมราชทัณฑ์จะมีมาตรการตรวจค้นและป้องกันอยู่ตลอดแต่ไม่สามารถจะจับผู้กระทำผิดได้ เพราะผู้ต้องขังเป็นผู้มีอิทธิพลหรืออำนาจเงิน จากปัญหาการลักลอบนำโทรศัพท์เข้าเรือนจำ ทำให้เกิดปัญหาส่งยาเสพติดเข้าไปในเรือนจำหรือแม้แต่การส่งยาเสพติดภายนอกเข้าเรือนจำที่มีลักษณะการดำเนินงานเป็นองค์กรอาชญากรรมทำให้กระทบต่อภาพลักษณ์ของกรมราชทัณฑ์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ผู้วิจัยเป็นในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำอำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ เคยปฏิบัติหน้าที่งานเยี่ยมญาติ ครั้งหนึ่งได้รับคำถามจากญาติผู้ต้องขังที่เป็นคำถามว่าลูกชายเคยติดคุกที่นี่ พันโทขอออกไปแล้วทำไมยังทำตัวเหมือนเดิม คุณไม่ได้ช่วยอะไรหรือ ทำไมยังต้องทวนกลับไปทำผิดซ้ำ จนต้องกลับมาติดคุกอีกครั้ง จากคำถามนี้ และปัจจุบันพบว่าสถิติผู้ต้องขังที่เคยพ้นโทษแล้ว ยังกลับมากระทำความผิดซ้ำอีกมีจำนวนและแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนกลายมาเป็นปัญหาที่ใหญ่ขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่ามีปัญหาในกระบวนการด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังในเรือนจำอำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ มีปัญหาด้านใดบ้างเพื่อที่จะใช้ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉิเยว จังหวัดชัยภูมิ ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉิวยาง จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉิวยาง จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มงาน ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
3. เพื่อเสนอแนวทางและพัฒนาการ

3. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉิวยาง จังหวัดชัยภูมิ มีขอบเขต การวิจัยดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำ สำหรับตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent variable) คือ 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. กลุ่มงาน 5. ประสบการณ์ทำงาน และ 6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

2. ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉิวยาง จังหวัดชัยภูมิ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เอาแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานตามโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ (เพชรรัตน์ อิงศารมณี, 2551, หน้า 67) และแนวคิดด้านการบริหารของ Fayol นักทฤษฎีการจัดการเชิงบริหาร (Administration management) (Fayol, 1949, อ้างถึงใน สาคร สุขศรีวงศ์, 2550: 47) และ Drucker (2006) อ้างถึงใน สาครสุขศรีวงศ์, 2550: 25) พบว่าปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำ ประกอบไปด้วย 5 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านการบริหารจัดการ
- 2.2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขัง
- 2.3 ด้านผู้ต้องขัง
- 2.4 ด้านสถานที่
- 2.5 ด้านหลักสูตรโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉิวยาง จังหวัดชัยภูมิ จำนวน ทั้งหมด 80 คน (ข้อมูลทั่วไปของเรือนจำอำเภอกุฉิวยาง จังหวัดชัยภูมิ, 2564) โดยผู้วิจัย ได้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด

ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้วิจัย และเก็บข้อมูลเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2564 และสิ้นสุดโครงการ ในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2564

4. ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงข้อมูลทั่วไปของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ
3. สามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และวิธีการต่างๆ ในการปรับปรุง และเสริมสร้างการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ ให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

5. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรในเรือนจำอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ รวมจำนวนทั้งสิ้น 80 คน โดยผู้วิจัยได้เลือกศึกษาจากประชากรทั้งหมดจำนวนบุคลากรเรือนจำอำเภอกุฉินารายณ์ 80 คน แยกเป็นกลุ่มตาม

6. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคล จำนวนบุคลากรเรือนจำอำเภอกุฉินารายณ์ 80 คน จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มงาน ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะคำถามปลายปิดให้เลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ สร้างโดยการพัฒนาแบบสอบถามจากแนวคิด ของ (เพชรรัตน์ อิงศารมณี, 2551: 67) และแนวคิดด้านการบริหารของ Fayol นักทฤษฎีการจัดการเชิงบริหาร (Administration management) (Fayol, 1949, อ้างถึงใน สาคร สุขศรีวงศ์, 2550: 47) และ Drucker (2006, อ้างถึงใน สาครสุขศรีวงศ์, 2550: 25) พบว่าปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำ ประกอบไปด้วย 5 ด้าน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

7. การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพและประสิทธิภาพมีความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดของการวิจัยมากที่สุด ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อนำมากำหนดกรอบการสร้างแบบสอบถามตลอดจนแนวทางการออกแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์และตัวแปรที่กำหนด

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนอประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ

3. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้าง รูปแบบและข้อคำถาม เพื่อขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

4. การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างภาพรวมทั้งหมดของแบบสอบถามโดยใช้สูตร IOC (Index of Item Objective Congruence) ตามวิธีของ โรวินेलลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) (สมนึก ภัททิยธนี, 2544: 219-233)

5. แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วเสนอต่อประธานอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อนำไปทดลองใช้และหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 โดยนำไปทดลองใช้ (try-out) กับปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำในเขตพื้นที่ที่มีความคล้ายคลึงกับพื้นที่ศึกษา คือ กับเจ้าพนักงานเรือนจำกลางอุดรธานี จำนวน 30 คน

5.2 นำค่าที่ได้มาทำการทดสอบความเชื่อมั่นในเนื้อหาของคำตอบโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

5.3 นำแบบสอบถามดังกล่าว ทำการปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากวิทยาลัยพณิชยบัณฑิต ถึงอำนวยการเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยชี้แจงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง 80 คน

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแล้วเก็บรวบรวมกลับคืนมาทั้งหมด

9. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยและสถิติที่ใช้ในการเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนใช้ 1) ค่าความถี่ (Frequency) 2) ค่าร้อยละ (Percentage)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญและใช้ค่าดัชนี IOC (Index of Item Objective Congruence)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ค่าเฉลี่ย (μ)

3.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4. สถิติเปรียบเทียบ

4.1 เปรียบเทียบปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้การทดสอบด้วยค่าสถิติ t-Test

4.2 ใช้ค่าสถิติ One-Way ANOVA หรือ F-test สำหรับคุณลักษณะหากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

10. ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 76.25 และเป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 23.75 อายุอยู่ระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 36.25 และช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 53.75 และน้อยที่สุดคือประถมศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 ปฏิบัติงานในกลุ่มงานประเภททั่วไป จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 และน้อยที่สุด คือ ประเภทบริหาร และประเภทอำนวยการ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 มีประสบการณ์ทำงาน 21 ปีขึ้นไป จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมา ระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 และน้อยที่สุดคือระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 25,001 บาทขึ้นไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 51.25 รองลงมา 20,001 - 25,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และน้อยที่สุดคือต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

2. ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.56$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขัง ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.75$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านสถานที่ ($\mu = 3.34$, $\sigma = 0.89$) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นแต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.75$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 4. องค์กรภายนอกมาให้การสนับสนุนการจัดโปรแกรมฯ ในเรือนจำ ($\mu = 3.58$, $\sigma = 0.97$) รองลงมา คือ ข้อ 1. มีปฏิทินการปฏิบัติงาน/ แนวทางการดำเนินงานตามนโยบายเรือนจำที่ชัดเจน ($\mu = 3.47$, $\sigma = 1.07$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 3. ผู้บริหารเรือนจำเข้าเยี่ยมชมและให้การสนับสนุน ($\mu = 3.43$, $\sigma = 0.93$)

2.2 ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.75$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 6. มีการโยกย้ายและสับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ ให้มีความเหมาะสมและเพียงพอ ($\mu = 3.67$, $\sigma = 1.01$)

รองลงมา คือ ข้อ 7. ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดโปรแกรมฯ มีความเชี่ยวชาญ ($\mu = 3.65$, $\sigma = 0.95$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 10. ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดโปรแกรมฯ ต้องคอยดูแลความปลอดภัยของวิทยาการที่เข้าอบรม ($\mu = 3.37$, $\sigma = 1.02$)

2.3 ด้านผู้ต้องขัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.40$, $\sigma = 0.72$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 15. ผู้ต้องขังที่เข้าโปรแกรมฯ จำนวนมากเกินไป ทำให้เจ้าหน้าที่ควบคุมได้ยากและดูแลไม่ทั่วถึง ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.85$) รองลงมา คือ ข้อ 16. ผู้ต้องขังที่เข้าโปรแกรมฯ บางคนได้รับการปล่อยตัวหรือออกทำงานสาธารณะก่อนจบหลักสูตร ($\mu = 3.43$, $\sigma = 0.82$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 13. ผู้ต้องขังที่เข้าเรือนจำ ครั้งแรกสนใจและให้ความสำคัญขณะเข้าร่วมโปรแกรมฯ ($\mu = 3.27$, $\sigma = 1.06$)

2.4 ด้านสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.34$, $\sigma = 0.89$) และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 21. วัสดุอุปกรณ์ และสื่อประเภทต่างๆ ทันสมัยและเอื้อต่อการจัดกิจกรรม เช่น หนังสือ วีดิทัศน์ ($\mu = 3.42$, $\sigma = 1.06$) รองลงมา คือ ข้อ 18. สภาพแวดล้อมภายในเรือนจำเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม ($\mu = 3.37$, $\sigma = 1.07$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 19. เรือนนอนสำหรับผู้ต้องขังแยกเป็นสัดส่วนเฉพาะผู้ต้องขังที่เข้าโปรแกรมฯ ($\mu = 3.27$, $\sigma = 1.04$)

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มงาน ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวมพบว่าเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มงาน ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่

1) ควรมีนโยบายด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมและควรมอบหมายให้มีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งในเรือนจำ ดำเนินการ

2) ควรมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การอบรมฝึกวิชาชีพต่างๆ ให้กับผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

3) ควรเพิ่มความมีระเบียบวินัย ข้อบังคับ ข้อกฎหมายให้มากขึ้น

4) ควรจัดให้มีการอบรมผู้บริหารเรือนจำ ทั้งในระดับผู้บัญชาการและระดับหัวหน้าฝ่ายให้มีความรู้และความเข้าใจในงานด้านการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

5) ควรพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการควบคุมมากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดอัตรากำลัง เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดเพิ่มขึ้น

11. อภิปรายผลการวิจัย

ปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.44$, $\sigma = 0.56$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขัง ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.75$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการ ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสถานที่ ($\mu = 3.34$, $\sigma = 0.89$) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมุขรินทร์ เพลิงน้อย (2560) วิจัยเรื่องความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อการดำเนินการพัฒนาพหุตินิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำ การศึกษาพบว่าความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านการศึกษาของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ (เรือนจำการศึกษา หลักสูตรการจัดการศึกษาสายสามัญ) พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านการศึกษาของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ (เรือนจำการศึกษา หลักสูตรการจัดการศึกษาสายสามัญ) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ 1-3 ดังนี้ อันดับ 1 ในเรื่องเรือนจำการศึกษาใช้หลักสูตรการศึกษาสายสามัญตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 อันดับ 2 ในเรื่องผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ค่านิยมของเรือนจำการศึกษาไว้อย่างชัดเจน) และอันดับ 3 เรื่องเรือนจำการศึกษามีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ระบุขั้นตอนการดำเนินการไว้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรุจภา มุ่งวิชา และกรรณวิษณ์ ช่วยอุปการ (2559) วิจัยเรื่องแนวทางพัฒนาพหุตินิสัยผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำคดีอาญาเสพติดเรือนจำจังหวัดชัยภูมิ พบว่า 1) พหุตินิสัยของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดีอาญาเสพติด โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($m=2.88$) เรียงลำดับดังนี้ ด้านจิตใจ ($m= 2.93$) ด้านเศรษฐกิจ ($m= 2.91$) ด้านสังคม ($m=2.88$) และด้านครอบครัว ($m= 2.81$) 2) แนวทางการพัฒนาพหุตินิสัยของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำคดีอาญาเสพติด เรือนจำจังหวัดชัยภูมิควรดำเนินการ ดังนี้ (1) ด้านจิตใจ ควรยกย่องเชิดชูตัวแบบคนดี ให้คำปรึกษาฝึกทักษะการใช้ชีวิต อบรมธรรมะ ฝึกสมาธิ สวดมนต์ไหว้พระ กตัญญูรู้คุณพ่อแม่ สร้างความเข้มแข็งจิตใจ ตั้งเป้าหมายชีวิต พัฒนาสติปัญญาและจิตใจ (2) ด้านเศรษฐกิจ ควรฝึกทักษะวิชาชีพ เพิ่มเวลาการฝึกปฏิบัติ สละสมชั่วโมงฝึกอบรม รับรองฝีมือแรงงาน ค้ำประกันเข้าทำงาน จัดหางาน สร้างระบบที่เล็งเห็นการตลาดรองรับสินค้า (3) ด้านสังคม ควรปฏิบัติตามกฎระเบียบให้เป็นนิสัย สร้างภาพลักษณ์ที่ดี ร่วมกิจกรรมภายนอก จัดทำสื่อออนไลน์ (4) ด้านครอบครัว ควรจัดเยี่ยมใกล้ชิด พัฒนาบุคลิกภาพ จิตอาสา รู้คุณค่าตนเอง ติดตามเยี่ยมบ้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริเพ็ญ จันทน์นิม (2559) วิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ต้องขังชายที่มีต่อ การจัดสวัสดิการด้านการพัฒนาจิตใจของกรมราชทัณฑ์ ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำกลางเขาบิน จังหวัดราชบุรี พบว่าความพึงพอใจของผู้ต้องขังชายที่มีต่อการจัดสวัสดิการด้านการพัฒนาจิตใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 รองลงมา คือ ด้านความเสมอภาคและเท่าเทียม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.08 และด้านความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ต้องขังมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.84 ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิทย์ชัย คำโทน (2547) ศึกษาวิจัยเรื่อง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้ต้องขังที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรมจิตตภาวนา พบว่าผู้ต้องขังก่อนเข้ารับการอบรมจะมีความก้าวร้าว ใจร้อน ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ มีความอดทนน้อยมาก

ทำที่ไม่เป็นมิตร แต่ภายหลังอบรมจิตตภาวนาแล้ว ผู้ต้องขังมีความสุข ใจเย็น อดทนอดกลั้นได้ดี นิสสัยใจคออ่อนน้อมถ่อมตน ปกครองง่าย ตลอดจนสามารถให้ความร่วมมือและทำกิจกรรมต่างๆ ของเรือนจำ ไม่กระทำผิดวินัยเรือนจำ ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มงาน ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยภาพรวมพบว่าเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา กลุ่มงาน ประสบการณ์ทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ มุขรินทร์ เพลิงน้อย (2560) วิจัยเรื่องความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ที่มีต่อการดำเนินการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำการศึกษา พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่าเจ้าหน้าที่ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่อายุ อายุราชการ ประสบการณ์การทำงานพัฒนาพฤตินิสัยทางด้านการศึกษา และส่วนงานที่สังกัดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำการศึกษาไม่แตกต่างกัน ผลต่อความรู้การจัดการด้านการศึกษาสายสามัญในเรือนจำการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินการพัฒนาพฤตินิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

12. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 ควรมีการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้มีความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง

1.2 ควรเสนอของบประมาณประจำปีจากรัฐบาลในการดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีในการควบคุมผู้ต้องขัง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม และป้องกันในด้านต่างๆ ให้ดียิ่งขึ้น

1.3 ควรมีการบูรณาการเพื่อจัดหางบประมาณในการฝึกอบรม โดยการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเพิ่มขึ้น ในกรณีที่ เรือนจำมีงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการฝึกอบรมวิชาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง

1.4 ควรมีการจัดให้มีการอบรมผู้บริหารเรือนจำ ทั้งในระดับผู้บัญชาการและระดับหัวหน้าฝ่ายให้มีความรู้และความเข้าใจในงานด้านการจัดโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

1.5 ควรพัฒนาเนื้อหาของหลักสูตรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน และเน้นหลักสูตรการฟื้นฟูจิตใจทางด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเพื่อกลับตนเป็นพลเมืองดี

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ

2.2 การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานเรือนจำอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ กับเรือนจำอื่นๆ

บรรณานุกรม

- กรมราชทัณฑ์. (2555). **มาตรฐานเรือนจำด้านการดูแลคุณภาพชีวิตการทำงานของเจ้าหน้าที่**. กรุงเทพฯ: กรมราชทัณฑ์.
- กรมราชทัณฑ์. (2554). **ตำนานคุกไทย**. ภารกิจราชทัณฑ์ 2554. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมราชทัณฑ์.
- ดารณี พิบุลย์ทิพย์. (2554). **ตัวแบบการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อผู้ต้องขังเขตควบคุมพิเศษเรือนจำความมั่นคงสูงในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาอาชญาวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นพรัตน์ หมอกมิต. (2555). **กระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังคดียาเสพติด กรณีศึกษาเรือนจำพิเศษพัทยาจังหวัดชลบุรี**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพชรรัตน์ อิงศารมณ. (2551). **ปัญหาในการปฏิบัติงานตามโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พินณา หมวกยอด. (2558). **การพัฒนาศักยภาพนักศึกษาในการสร้างเสริมสุขภาวะทางปัญญา**. ดุษฎีนิพนธ์วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2545). **ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2559). **รายงานสรุปผลการพิจารณาหรือการดำเนินการตามข้อสังเกตของกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติราชทัณฑ์**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

Cronbach, L.J. (1990). **Essentials of psychological testing**. (5th ed.). New York: Harper & Row.